

լով՝ փակել էր աչքերը օտարութեան մէջ: Գետի պէս կը յորդէին արտասուք նորա նախշուն աչքերէն. առարինազարդ ծերունի հօր յիշատակը, որ զինքն անծայր սիրով կը սիրէր, միակ, որբ և անտէր, հայրենի տան զերթկին վրայ կը տեսնար ինք զինքը. նա չէր գիտել՝ որ նոյն միջոցին՝ երբ ինք զինք իբրև թէ դերբուկին քարերէն մին, չէնքէ դուրս մնացած՝ անտէր և անօք կը կործէր, երկնաւոր՝ որբօց և այրեաց խնամատ Հայրն, իրեն տէր և ապագայ կը պատրաստէր:

Փաշան պիտի մեկնէր Կամենիցէ, Ստեփանիկ նորանէ իւր հրաժարականն առնելով՝ զնաց դիմաւորելու եկաւոր կամ՝ վերադարձող եղբարքը: Ամէնքն մեծ և փոքր, քահանայ և աշխարհական, սիրով կը թօթուէին այդ առաքինի երիտասարդին ձեռքը, ամէնքն պատիւ կը սեպէին իրենց նորահետ խօսակցիլը. անմիջապէս Միքայէլ վարդապետին մօտէն կը դասնար Ստեփանիկ, երբ նորա աչքին զարկաւ տխրագինն Մարգարիտէ, որոյ սրտին յօգմունքն և թափած արցունքներն՝ նոր գեղ, նոր շնորհք կու սփռէին նորա գեղեցիկ և պարկեշտ կերպարանաց վրոյ. — « Այդ դու Մարգարիտէ՞ », հարցական ձևով բացողանչեց Ստեփանիկ: Մարգարիտէ տեսաւ իւր դիմաց փառաւոր երիտասարդ մի, ծանօթ կերպարարանքով, այլ տասը տարուան միջոց մեծապէս փոխուած, այրական մեծամեծ պեխերն ուրած, կտրիճ նայուածքով, վայելչադէմ և վայելչակազմ, երեսը արևակէզ, զլուխը վայելուչ կարմիր ֆէս, որոյ ծոպը ետևի կողմէն կ'երերար: Թէպէտ և դա այն վայելչադէմ պատանեակն էր, որոյ հետ շատ տարի հայրենի ծածքին տակ անմեղութեամբ խաղացել էին, այլ